

ψυχὴ τοῦ ἀγαποῦσε ὁ Nietzsche, ἐκεῖνη ποῦ συχαίνεται τὰ στριγγλίσματα καὶ τὴν ἐπιτόλαιη καὶ σχολαστικὴ νοοτροπία τῶν μελοδραματιστῶν τῆς πέρασμένης γενεᾶς, ἔπαιξαν μὲ τὴν γελαστὴ ψυχὴ, ὡς ἔγραφαν στὸν 18ον αἰῶνα, καὶ γιαντό, καθὼς εἶπα καὶ παραπάνω, ἄρρεσαν καὶ στοὺς μουσικοὺς καὶ στοὺς μὴ μουσικοὺς, ἄρρεσαν σ' ὅλους ἐκείνους ποῦ τὸ ὥραϊον συγκινεῖ.

Ἐπαιξαν Haydn λίγο παραπάνω τραγουδιστὰ ἀπὸ ὅτι χρειάζεται καὶ γιαντό ἔφυγαν λίγο ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ συνθέτου. Ἐπαιξαν ὁμως Schubert θαυμάσια, μπορῶ μάλιστα νὰ πῶ πῶς μιὰ καλλιτέρα ἐκτέλεσις θάταν πολὺ σπάνιο πρᾶγμα. Στὸ τέλος μόνο τοῦ κουαρτέττου τοῦ Schubert τὸ ἀκροατήριό φάνηκε κουρασμένο καὶ νομίζω ὅτι γιαντό αἰτία δὲν ἦταν ἡ ἐκτέλεσις ἀλλὰ ἡ μουσικὴ: ὅλο τὸ κομμάτι γυρίζει γύρω στὴν τονικὴ του, σχεδὸν πάντα οἱ συγχωρδιές βρίσκονται στὸν ἴδιο τόνο, πρᾶγμα ποῦ κουράζει ὅταν διαρκεῖ πολὺ. Στὸ κουαρτέτο αὐτὸ μαζὶ μὲ τὸ τοῦ Dvorak καὶ τὸ Op. 58 τοῦ Beethoven ἔγινε ἡ καλλίτερη ἐκτέλεσις.

Τὰ προγράμματά των εἶχαν πάντα καὶ σύγχρονη μουσικὴ, γενικῶς ὁμως τὴν ἐξετέλεσαν ὅχι καλά.

Τὸ κουαρτέτο τοῦ Ravel ὑστεροῦσε σὲ εὐκνησία, τὸ ἴδιο καὶ τὸ τοῦ Debussy. Τὸ κουαρτέτο ὁμως τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Terni, ἔπαιξαν θαυμάσια, καὶ δὲν εἶναι καὶ εὐκόλο πρᾶγμα, τόσο ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ὅσο καὶ ἀπὸ ἐρμηνευτικῆς. Τὸ ἔργον αὐτὸ ἔχει ἐφέτα δυσκολοεὔρετα καὶ πολλὰς ἰδέας ἄξιες λόγου, ἀλλὰ τὸ ὅλον ὑστερεῖ κάπως σὲ συνοχήν, ἰδιότητα εἰς τὴν ὁποίαν νομίζω ὅτι πρέπει κάθε συνθέτης νὰ ἐπιμένῃ γιατί χωρὶς αὐτὴν ἡ μουσικὴ γίνεται κάτι τὸ ἄμορφον ποῦ κουράζει ὑπερβολικὰ τὸν ἀκροατή. Ἡ αἰτία γιὰ τὴν ὁποίαν τὸ κοινὸν δυσκολεύεται νὰ παραδεχθῇ τὴν σύγχρονη μουσικὴ εἶναι γιατί δὲν καταλαβαίνει τὴν συνοχή της. Καὶ ὅσοι δοκίμασαν νὰ συνθέσουν θάχουν καταλάβει ὅτι ἐκεῖ ποῦ χρειάζεται ἡ μεγαλύτερη ἐξυπνάδα εἶναι σὸ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι ἔχει νὰ πῇ μὲ συνέχεια, καὶ ὅχι τόσο σὸ νὰ βρῇ θέματα καὶ ἐφέτα, καὶ ἡ συνέχεια αὐτὴ ἔχει πολὺ μεγάλη σχέσι μὲ τὴν Ἀνάλυσι γιὰ τὴν ὁποία ὁ Poe ἔχει γράψει τόσα.

Δ. ΜΑΔΙΑΝΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΜΠΕΚΕ «Στὴ χαρὰ τοῦ βουνοῦ» (Ἕνα ταξίδι στὸ Πήλιο).

Ἡ πρόζα τοῦ κ. Μπεκὲ εἶναι ὥραία, εἶναι πολὺ ὥραία. Καὶ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν της εἶναι ἡ ζωντάνεια. Πρόζα δηλαδὴ συνεπὴς μὲ τὸ εἶδος τοῦ βιβλίου — ταξιδιωτικὰς περιγραφάς.

Μ' ὅλο ποῦ ἀπορροφημένος ὁ ἀναγνώστης ἀπτὴν ἀληθινὰ μοναδικὴν ἐκδρομὴν στὸ Πήλιον θάθελε λιγώτερες τίς ψυχολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς παρατηρήσεις τοῦ συγγραφέα — ὅταν σοῦ μεταδίδεται τόσο τεχνικὰ ἡ χαρὰ τοῦ βουνοῦ, ἀτόφια ἡ ἀπόλαυσις τῆς φύσης, δὲν δέχεσαι τίς συναισθηματικὰς ἢ τίς διανοητικὰς κρίσεις τοῦ ἄλλου, εἶσαι ἑτοιμος νὰ κάνεις δικὰς σου — τὸ ἔργο τοῦ κ. Μπεκὲ μὲ τὴν γοργὴν φράση, τὸν πλοῦτον τῶν εἰκόνων καὶ τὴν εἰλικρινῆ ἐκδή-

λωση τῆς διάθεσης τοῦ αισθαντικοῦ ἀνθρώπου, εἶναι πολὺ καλό. Φυσικὰ ἂν ἦταν δυνατό νὰ γραφεῖ ταυτόχρονα μὲ τὸν ὄργανο τῶν ἐντυπώσεων τοῦ συγγραφέα ἀπὴν ἀμείση ἐπικοινωνία του μὲ τὶς ὁμορφίαι τοῦ θεσσαλικοῦ βουνοῦ, θὰ ἦταν περισσότερο ἀπαλλαγμένο ἀπὸς συνδετικές περιόδους, ἀπὴν μακρυλογία τῶν συνομιλιῶν τῶν ἑξῆ ἀνθρώπων ποὺ κάνουν τὴν ἐκδρομὴν — τῶν ἡρώων τοῦ βιβλίου.

Θὰ θυσιάζονταν ὁμως, σὲ τέτοια περίπτωσι, καὶ πολλὰ καλοβαλμένα περιστατικά, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ ἡθογραφικὸ στοιχεῖο τοῦ «Στὴν χαρὰ τοῦ βουνοῦ».

Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσουμε ὅτι ὁ κ. Μπεκὲς εἶναι ποιητῆς, καὶ περιγράφοντας τόσο καλαίσθητα τὴν ἀπόλαυσή του ἐπωφελήθηκε ἔτσι ἐντελῶς ἄθελα, νὰ πεί, νὰ ἐκδηλώσει καὶ μερικὲς του γνώμες, ὅχι ἀπαραίτητες βέβαια γιὰ τὴν ἀριότητα τοῦ ἔργου του, ἀλλ' ἐν τοσούτῳ καὶ ὅχι ἀσύνδετες μὲ τὴν ὅλη ὑφὴ τῆς ἀφήγησης.

Ἐνα ταξεῖδι γιὰ ἓνα ἀνώτερο ἄνθρωπο ἔχει δυὸ πλευρές—τὴν συγκίνησι ποὺ θὰ μᾶς προξενήσει, τὴν πλευρὰ τέχνης, καὶ τὰ σχετιζόμενα περιστατικά, τὴν πλευρὰ πραγματικότητά.

Σπάνια μέσα σὲ ταξιδιωτικὲς ἐντυπώσεις βρίσκει κανεὶς καὶ τὰ δυὸ σὲ μιὰ συγγραφικὴ συγγένεια, γιατί συνήθως ἓνα ἀπὸ δυὸ ἐπιβεῖ ὅταν ἀποφασίσῃς νὰ τὰ περιγράψῃς, καὶ κυρίως, προκειμένου πάντα γιὰ διανοούμενο, τὸ πρῶτο. Ἀπὸ ἀνάγκη ὁμως ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ἔργου, πλάθῃς τὰ περιστατικά σύμφωνα μὲ τὸν ρυθμὸ τῆς κυρίαρχης ἰδέας—τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξωτερικεύσεως τῆς συγκίνησης.

Στὸ βιβλίον τοῦ κ. Μπεκὲ βρίσκομε ἱκανὰ ἐπιτυχημένο αὐτὸ τὸ συμβάδισμα, ἰδίως σὲ μερικὲς σελίδες ἢ ποιητικὴ ἔξαρσι προσδίδει στὸ βιβλίον μιὰ ξεχωριστὴ ὁμορφιά.

Ἡ γλώσσα ποὺ μεταχειρίζεται ὁ συγγραφέας εἶναι ὁμαλή, ζωντανὴ δημοτικὴ, τὸ λεκτικὸν τοῦ πλουσίον.

Ρ. Σ.

ΧΡΗΣΤΟΥ ΙΕΡΟΓΙΑΝΝΗ «Ὁ Διαβολόγιαννος» καὶ ἄλλα ἡθογραφικὰ διηγήματα.

Ἡ συλλογὴ τῶν τεσσάρων «ἡθογραφικῶν» διηγημάτων ποῦ, μὲ τὸν γενικὸν τίτλον «Ὁ Διαβολόγιαννος», τύπωσε στὴν πόλιν μας ὁ κ. Χρ. Ἱερογιάννης, εἶναι ἀναντίρρητα μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες καὶ ἀντιπροσωπευτικώτερες ποὺ δόθηκε εὐκαιρία στὸν γράφοντα νὰ διαβάσῃ τὸν τελευταῖον καιρὸ στὴν Ἑλληνική.

Τὴν χαρακτηρίζει μιὰ εὐχάριστη πρωτοτυπία στὴ σύλληψιν τῶν θεμάτων ποὺ εὐωδιάζουν ὅλα ἀπὸ ἓνα κάποιο παλαιὸ ἀλλὰ καὶ γι' αὐτὸ ὅχι ὀλιγώτερον εὐγενικὸ καὶ συγκινητικὸ ἄρωμα ρωμαντισμοῦ—καὶ ἓνα γράψιμο στρωτὸ, ἀβίαστο καὶ κάποτε-κάποτε παλλόμενον ἀπὸ ἓνα λεπτότατον ρίγος ὑποκειμενικῆς συγκινήσεως : γιατί ὁ κ. Ἱερογιάννης δὲν εἶνε ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς τῆς σειρᾶς τῶν θεληματικῶν ἢ μὴ ξηρῶν στὴν ἀφήγησί των Μερμέ, Σίγκλαιρ, Κεστέλ, κ. ἄ. Τοὺς ἡρώας του ὁ κ. Ἱερογιάννης δὲν τοὺς δημιουργεῖ παρὰ ἀπὸ ἐσώτερη κάθε φορὰ ψυχολογικὴ ἀνάγκη καὶ σχεδὸν πάντα «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν» εἴτε τῆς ζωῆς του εἴτε τῆς ἰδίας τῆς προσωπικότητός του : γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἀγαπᾷ καὶ τοὺς συμπονεῖ ζωηρότατα, παθαίνεται δὲ ἢ χαίρεται μαζὺ των πάντοτε στὸν ξέχωρον ἐκεῖνον βαθμὸν ποὺ χαρακτηρίζει καὶ προδίδει τὸν ὑποκειμενικὸν δημιουργὸν καλλιτέχνη.

Ἐπάρχουν ἄνθρωποι πού, ἀπό ἀνατροφή, μόρφωσι, περιβάλλον κι' ἴσως—ποιὸς ξέρει!—κι' ἀπὸ ἰδιαιτέρες συνθῆκες κληρονομικότητος, δὲν συμπαθοῦν οὔτε τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς λογοτεχνίας πού λέγεται **ἡθογραφία** (καὶ πού βρίσκουν στενὸ καὶ πτωχὸ τὸ πεδίο ἐκμεταλλεύσεως καὶ περιορισμένον τὸ φολκλορικὸ ἐνδιαφέρον τῆς), μὰ οὔτε καὶ τὴν **«φωτογραφικὴν»** ἀντίληψιν πού ἔχουν γιὰ τὴν ἡθογραφία αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ γενικώτερα, οἱ νεώτεροι Ἕλληνες πεζογράφοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, σύγχρονοι καὶ προγενέστεροι.

Ὡστόσο, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ—μεταξὺ των κι' ὁ γράφων—δὲν μποροῦν παρὰ νὰ ὁμολογήσουν (καὶ εἶναι ἡ ὁμολογία τῶν αὐτῇ ὁ εἰλικρινέστερος συνάμα δὲ καὶ ὁ χαρακτηρηστικώτερος ἔπαινος γιὰ τὸν συγγραφέα) ὅτι ἂν καὶ **ἡθογραφία** καὶ γραμμένη σύμφωνα μὲ τὴν **«Ἀθηναϊκὴν»** γιὰ τὴν ἡθογραφία ἀντίληψιν, τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἰερογιάννη ὅχι μόνον δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος, μ' ἀπεναντίας κινεῖ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συμπάθειαν—ἄδολη κι' ἀμέριστη—τοῦ καθενὸς πού εἶναι σὲ θέσιν ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς γραμμὰς τοῦ ἔργου νὰ διακρίνῃ νὰ **νοιώσῃ** τὸν ἐργάτην. Ὁ ὁποῖος καὶ εὐγένεια αἰσθημάτων ξέχωρη φαίνεται νὰ ἔχῃ, καὶ λεπτότητα ψυχῆς σπάνια καὶ τάλαντον πεζογραφικὸ ὅχι συνηθισμένον. Ὁ ὁποῖος, μὲ λίγα λόγια, ἔχει **προσωπικότητα**—προσωπικότητα δὲ πού ἀξίζει κάθε μας συμπάθεια, ἔπαινον κι' ἐνθάρρυνσιν.

Σ.- Π. Π.

J. RODOLFO LOZADA «Simon Bolivar (1783-1830)».

Στὸ Anvers τυπώθηκε τὸ 1931 μιὰ ἐργασία πολὺ ἐνδιαφέρουσα γιὰ τὸν Σίμονα Μπολιβάρ τὸν πρόμαχον τῆς ἐλευθερίας, πού ἔδρασε στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνα στὴν νότια Ἀμερική. Ἡ ἔκδοσις ἐγίνετο γαλλικὰ ἀπὸ τὴν «Ἰσπανο-Βελγο-Ἀμερικανικὴν Δέσχη». Συγγραφεὺς εἶναι ὁ κ. Rodolfo Lozada, πρόξενος τοῦ Μεξικοῦ στὸ Anvers. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1931 ἔκλεισαν 100 χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατον τοῦ Μπολιβάρ. Ὁ κ. Lozada διηγεῖται μὲ πολὺ ἐνθουσιασμὸ καὶ κάποτε μὲ γραφικότητα τὶς περιπέτειες τοῦ βίου τοῦ Σίμονος Μπολιβάρ. Τὸ βιβλίον ἔχει καὶ μιὰ εἰκόνα τοῦ μεγάλου Νοτιοαμερικανοῦ καὶ μιὰ τῆς μακέτας τοῦ μνημείου πού πρόσφερε στὴν πόλιν τοῦ Anvers ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Βενεζουέλας. Ἡ Βενεζουέλα ἦταν ἡ πατρίδα τοῦ Μπολιβάρ. Ἐκεῖνον πού συντείνει νὰ κάνει τὸ βιβλίον ἐλκυστικὸν στὸ φιλογολικὸν κοινὸν τῆς Αἰγύπτου, εἶναι πού περιέχει πέντε εἰσηγητικὰς ὥραϊες σελίδες τοῦ κ. Paul Vanderborcht, τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὴ ἡ χρησὶμὴ καὶ φωτισμένη φιλολογικὴ δράσις στὸ Κάιρο, σχετικὰ μὲ τὴν «Lanterne Sourde».

A. T.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ζ. ΠΙΤΣΑΚΗ «Τὸ ἔγκλημα καὶ ἡ ἐγκληματολογικὴ στατιστικὴ. Ἡ ἐγκληματικότητα ἐν Ἑλλάδι».

Οἱ «Νέοι Καιροὶ» τοῦ Πειραιᾶ τυπώσανε σὲ φυλλάδιον μιὰ μελέτη τοῦ κ. Γ. Ζ. Πιτσάκη μὲ θέμα «Τὸ ἔγκλημα καὶ ἡ ἐγκληματολογικὴ στατιστικὴ», ἐν σχέσει μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ μελέτη περιέχει πολλὰ παρατηρήσεις γιὰ τὴν ἐγκληματικὴν τάσιν τοῦ ἀνθρώπου. Μᾶς δίνει πληροφορίας γιὰ τὴν ἐγκληματικότητα στὴν Ἑλλάδα. Ἡ στατιστικὴ τοῦ 1928 δείχνει ὅτι οἱ τελεσίδικες καταδίκες ἐπὶ ἐγκληματικῶν πράξεων ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς 53.837 ἥτοι, ἐπὶ πληθυσμοῦ 6.204.684 (ἀπογραφὴ 15ης Μαΐου 1928) εἰς 87 πρὸς 10.000 κατοίκους, κατὰ τὴν στατιστικὴν, ἢ, ἀκριβέστερον, εἰς 86,75. Ἐκ τῶν 53.837 ἐγκληματικῶν τούτων πράξεων ὑπὸ ἀρρένων ἔξετε-

λέσθησαν 50635, ὑπὸ θηλέων δὲ 3202. Ἐν σχέσει, δηλαδή, πρὸς τὸν πραγματικὸν πληθυσμὸν τῶν δύο φύλων, ἡ ἐγκληματικότητα τοῦ πρώτου ἀνέρχεται, ἐπὶ συνόλου 3.076.235, εἰς 164,60 πρὸς 10.000, τοῦ δὲ δευτέρου, ἐπὶ συνόλου 3.128.449, εἰς 10,23 πρὸς 10.000». Πρέπει ὅμως, γιὰ νάχωμε μιὰ πιὸ ὀρθὴ ἰδέα τῆς ἀναλογίας τῶν ἐγκλημάτων σχετικὰ μὲ τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος, ν' ἀφαιρέσωμε τὸν ἀριθμὸ τῶν παιδιῶν κάτω τῶν δέκα χρονῶ. Τὸ ποσοστὸ τοῦ μέχρι τῆς ἡλικίας 10 χρονῶ πληθυσμοῦ ὑπολογίζει ὁ κ. Πιτσάκης εἰς «24 περίπου τοῖς 100 ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ τοιοῦτου, (κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 τὸ ποσοστὸν τοῦ μέχρι ἡλικίας 9 ἐτῶν εἶναι 21,97 τοῖς 100· τὰ εἰδικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928 δὲν ἐδημοσιεύθησαν εἰσέτι).» Ἔτσι, τὰ 53.837 ἐγκλήματα ἀντιστοιχοῦν «εἰς πληθυσμὸν ἡλικίας ἄνω τῶν 10 ἐτῶν 4.715.560 ἀτόμων, ἥτοι ἡ ἀναλογία τῆς ἐγκληματικότητος πρὸς 10.000 ἀνέρχεται εἰς 114,16. Κατὰ φύλον, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἔχομεν τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς: 50.635 ἐγκλήματα ἀρρέων, ἐπὶ 2.337.937 τοιούτων ἡλικίας ἄνω τῶν 10 ἐτῶν, ἥτοι ἀναλογίαν 216,41 πρὸς 10.000, καὶ 3.202 ἐγκλήματα θηλέων ἐπὶ συνόλου τῆς κατηγορίας ταύτης 2.377.621, ἥτοι ἀναλογίαν 13,46 πρὸς 10.000». Ὁ κ. Πιτσάκης θεωρεῖ σωστὸ ν' ἀφαιρέσῃ ἀκόμα ἓναν πληθυσμὸ (μὲ τὸν ἀναλογοῦντα εἰς αὐτὸν ἀριθμὸν ἐγκλημάτων) τὸν πληθυσμὸ ἀπὸ τὸ 10ον ἕως τὸ 14ον ἔτος μὴ ὄντα ἀπολύτως ὑπεύθυνον. Καὶ φθάνει στὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ἔχομε «53.009 ἐγκλήματα ἐπὶ ποινικῶς πληρῶς ὑπευθύνου πληθυσμοῦ 4.078.960, ἥτοι ἀναλογίαν 129,95 πρὸς 10000· κατὰ φύλον δέ: 49.860 ἐγκλήματα ἀνδρῶν ἐπὶ ἀπολύτως ὑπευθύνων τοιούτων 2.022.317, ἥτοι ἀναλογίαν 246,54 πρὸς 10.000, καὶ 3.149 ἐγκλήματα γυναικῶν ἐπὶ ἀπολύτως, ὁμοίως, ὑπευθύνων τοιούτων 2.056.643, ἥτοι ἀναλογίαν 15,31 πρὸς 10.000».

Δ. Χ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Κ. ΒΑΡΝΑΛΗ «*Ἡ ἀληθινὴ ἀπολογία τοῦ Σωκράτη*», Ἀθήνα 1931.

ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ «*Τὸ Νούμερο 31328*». Μιτυλήνη 1931.

Μ. VALSA «*Le théâtre Crétois du XVIIe Siècle*». Extrait de «*l'Acropole*» revue du monde Hellénique de Juillet-Septembre 1931.

ΗΒΗΣ ΚΟΥΓΙΑ (Μελισσάνθης) «*Προφητεῖες*». Ἀθήνα 1931.

Δ' ΑΛΕΧΤΗΣ Ι. ΖΕΥΓΩΛΗ «*Τραγούδια τῆς μοναξιάς*» Μουσικά Χρονικά, Ἀθήνα 1931.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΚΑΜΑΡΙΝΟΥ «*Ἡ παραγνωρισμένη θεά*». Ἐκδοτικός οἶκος Γεωργίου Ι. Βασιλείου, 1931. Ἀθήνα.

Γ. Ο. ΒΑΦΟΠΟΥΛΟΥ «*Τὰ ρόδα τῆς Μυρτάλης*». Θεσ)νίκη 1931.